

Завада Ярина Ігорівна
Данчук Галина Дмитрівна

Особливе становище Тайваню на міжнародній арені та його роль у протистоянні США та Китаю

УДК 327.8 (73+513/514)
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2022-5.17>

Завада Ярина Ігорівна
доктор філософії,
асистент кафедри політології
та міжнародних відносин
Національного університету «Львівська
політехніка»
вул. Степана Бандери, 12, Львів,
Україна
ORCID: 0000-0001-6094-5397

Данчук Галина Дмитрівна
студентка IV курсу
Національного університету «Львівська
політехніка»
вул. Степана Бандери, 12, Львів,
Україна
ORCID: 0000-0003-4827-5663

Протистояння між двома глобальними лідерами – США та Китаєм – зростає під впливом кризи у Тайванській протоці. Тайвань (офіційна назва – Республіка Китай) є островом, що де-юре не має визначеного статусу, хоча де-факто є окремою незалежною країною. Суперечки щодо приналежності острова тривають уже понад пів століття, проте останнім часом питання щодо статусу Тайваню знову стало вкрай актуальним. І Китай, і США мають свої інтереси у розв'язанні проблеми приналежності Тайваню, що може призвести до дуже потужного військового конфлікту. США прагнуть зберегти незалежність острова, щоб послабити вплив Китаю у цьому регіоні, а Китай навпаки, прагне приєднати острів будь-якою ціною. Враховуючи той факт, що обидві країни мають великий вплив на світову спільноту, потужні збройні сили та ядерний потенціал, а також змагаються за лідерство на міжнародній арені, їх протистояння може бути вкрай небезпечним. Зважаючи на загострення конфлікту внаслідок візиту американки Ненсі Пелосі до Тайваню у 2022 році, ця проблема набуває особливої актуальності. Використано такі методи дослідження: індукції, дедукції, аналіз, логічний, історичний та системний методи. У роботі досліджено витoki та особливості тайванської проблеми, перспективи розвитку цього конфлікту у найближчому майбутньому та її вплив на систему міжнародних відносин.

Проаналізовано позиції США та Китаю щодо ймовірного проголошення незалежності Тайваню, які однозначно протирічать одна одній. Зважаючи, що Тайвань є проблемною точкою цих двох глобальних країн, відносини між ними значно погіршилися в останні кілька років, а особливо після візиту Ненсі Пелосі. З'ясовано також позицію самого острова щодо ймовірного здобуття незалежності. В результаті досліджень з'ясовано ймовірність ескалації конфлікту, включаючи розгортання активних військових дій. Розглянуто заяви ключових американських та китайських посадовців щодо ймовірного ведення активних бойових дій за приналежність острова, а також фактичну можливість Тайваню оборонятися. Також розглянуто останні провокації з боку Китаю, які могли б призвести до ескалації.

Ключові слова: Тайвань, КНР, США, Азійсько-Тихоокеанський регіон, міжнародна безпека.

Вступ. У серпні 2002 року внаслідок візиту спікера палати представників США Ненсі Пелосі до Тайваню увага до американсько-китайського протистояння щодо цього острова зростає, як ніколи раніше. Суперечки щодо Тайваню тривають уже більше як пів століття, а проблема приналежності Тайваню зачіпає інтереси двох провідних країн світу – США та КНР, а отже не може не привертати увагу світової громадськості.

Мета та завдання полягає у дослідженні причин та особливостей конфлікту між Тайванем та Китайською Народною Республікою та його ролі у американсько-китайському протистоянні.

Методи дослідження. У роботі використано загальнонаукові та конкретнонаукові методи пізнання. В основному використано такі методи як історичний; порівняльний; системний. Історичний метод дав змогу прослідкувати зміни в відносинах США, Китаю та Тайваню; системний метод дозволив дослідити особливості тайванської проблеми на тлі сучасної геополітичної ситуації; порівняльний метод дав змогу порівняти позиції США та Китаю щодо приналежності Тайваню. Окрім того, використано такі методи, як аналіз і синтез, індукція та дедукція. Емпіричні методи дозволили дослідити особливості відносин Тайваню з Китаєм та США. Зокрема контент-аналіз допоміг опрацювати

основні офіційні документи та заяви обох країн щодо Тайваню.

Результати. Тайвань – це острів у Східній Азії, що розташовується на південному сході від Китаю у Південнокитайському морі. Він знаходиться під управлінням Республіки Китай (Китайської Республіки). ЗМІ також часто використовують назву Тайвань або Китайський Тайбей, що походять від назви острова та столиці країни відповідно. Останню назву тайванці, зокрема, використовують для участі в деяких міжнародних організаціях та у спортивних змаганнях. Де факто та де-юре це окрема країна, що має свою власну конституцію, демократично обраних лідерів, державні символи, збройні сили, розвинену економіку, власну валюту та 23-мільйонне населення [4].

Тривалий час, з 1683 року майже до кінця XIX століття, Тайванем управляла китайська династія Цін. Тайвань був окремою провінцією Китаю зі столицею в м. Тайбей. Проте у 1895 році, внаслідок перемоги Японії в Першій китайсько-японській війні, острів перейшов під владу Японії.

Тим часом у материковій частині Китаю внаслідок Синьхайської революції в 1912 році було засновано Республіку Китай. Було повалено монархічне правління династії Цін та встановлено республіканську форму правління. Провід-

ною політичною силою материкового Китаю був Гоміньдан, яким з 1925 року управляв відомий китайський політик Чан Кайші. У 1921 році була заснована Комуністична партія Китаю, яка тривалий час боролася з Гоміньданом за владу в країні. Під час другої світової війни вони спільно боролися проти Японії, але завершення війни та розгрому Японії, боротьба між політичними силами продовжилася. Після другої світової війни Тайвань внаслідок поразки Японії знову перейшов під владу Китайської Республіки. В цей час в самому Китаю була напружена політична ситуація. Внаслідок цієї боротьби у 1949 році націоналісти під керівництвом Чан Кайші були змушені залишити материковий Китай. Пекін став столицею комуністичного Китаю, а новою столицею Республіки Китай став Тайбей [2].

Офіційно війна між КНР та Республікою Китай завершилася у 1991 році, проте КНР ніколи не полишав спроб повернути собі Тайвань, оскільки вважає його своєю історичною територією [5]. Президент КНР Сі Цзіньпін, зокрема, заявив, що застосування силових методів для повернення Тайваню не є виключеним [3]. Китайці розглядають приєднання Тайваню до КНР за моделлю «одна країна – дві системи», за якою регіони Китаю можуть мати розширену автономію та проводити власну внутрішню та економічну політику. На таку модель у свій час погодився Гонконг, але тайванці рішуче виступають проти неї [5]. Сам Тайвань прагне провести референдум та стати повністю незалежним від Китаю. Але оскільки Китай є значно потужнішою державою у військовій сфері, ймовірність утворення незалежної держави Тайвань є дуже низькою. Зокрема китайські сухопутні сили переважають тайванські у 12 разів (2 035 000 проти 169 000), сухопутні у 10 (965 000 проти 94 000), військово-морські сили у 6,5 раза (260 000 проти 40 000), військово-повітряні у 11 разів (395 000 проти 35 000). Єдиний показник, за яким Тайвань випереджує Китай – резерви (1 657 000 проти 510 000). А тому, ймовірна незалежність Тайваню напряму залежить від допомоги інших держав [2]. Попри те, що населення Республіки Китай усвідомлює себе саме тайванцями, а не китайцями, зважаючи на однозначну військову перевагу КНР, тільки невелика кількість населення справді підтримує ідею здобуття офіційної незалежності Тайваню. Більшість населення все ж бажає зберегти нинішній стан справ, щоб не наражатися на небезпеку.

Тривалий час саме Республіка Китай була державою-членом ООН та була активним актором міжнародних відносин. Саме Тайвань був офіційним представником Китаю, в тому числі й в складі п'яти постійних членів Ради Безпеки. США та їх союзники відхиляли будь-які спроби вступу в ООН з боку КНР, зважаючи на «не миролюбність» країни та наявність там потужної комуністичної ідеології.

Проте, у 1971 році США визнали Пекін столицею Китаю і, відповідно, Тайвань втратив місце в ООН. Китайська Народна Республіка стала офіційно частиною ООН та представником Китаю на міжнародній арені. Відповідно більшість держав світу визнали верховенство влади КНР як над материковим Китаєм, так і над Тайванем [4]. За останні 30 років Республіка Китай кілька разів намагалася повторно приєднатися до ООН, але безрезультатно, в першу чергу через позицію КНР, яка є постійним членом Ради Безпеки ООН. Станом на зараз більшість держав світу підтримують дипломатичні відносини саме з КНР, в той час, як Республіку Китай визнають тільки декілька країн, при чому жодна з них не є членом ООН [4]. Офіційно з Тайванем підтримують зовнішньополітичні зв'язки Беліз, Сальвадор, Гватемала, Гаїті, Гондурас, Кірібаті, Маршалові острови, Науру, Нікарагуа, Парагвай, Палау, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люсія, Сент-Вінсент і Гренадини, Соломонові острови, Свазіленд, Тувалу та Святий Престол. Проте, є багато країн, які, попри те, що не визнають Тайвань офіційно, все ж підтримують з ним зв'язки. Це, зокрема, США, Канада, Мексика, більшість країн Європи, деякі країни Африки та Південної Америки, Австралія, Індія, та й сам Китай. Китай хоч офіційно й не визнає Тайвань незалежним, але все ж підтримує відносини з ним, особливо економічні [6]. За офіційними даними Тайваню, з 1991 року до кінця травня 2021 року тайванські інвестиції в Китай склали 193,5 мільярда доларів [15]. А проте, офіційна позиція КНР полягає в тому, що влада Китайської Республіки є нелегітимною.

Відносини між КНР та Тайванем можна назвати складними та напруженими. Вони почали покращуватися у 1980-х роках, коли Тайвань послабив правила візитів до Китаю та інвестицій у нього [15]. І навпаки відносини між КНР та Тайванем дуже загострилися у 2018 році, коли, погрожуючи міжнародним компаніям заблокувати їм ведення бізнесу у Китаї, змусив їх внести Тайвань до складу Китаю на своїх мапах [15].

Загалом напруга у відносинах між КНР та Тайванем у різні періоди то зростала, то знижувалася, залежно від того, хто очолював останню. Так дуже напруженими були відносини між КНР та Тайванем під час перебування на посаді президента тайванського політика Ченя Шуйбяна, який був палким прихильником проведення референдуму та оголошення самостійної держави Тайвань [3]. Його було обрано у 200 році та переобрано повторно у 2004 році [15].

У відповідь на заяви Ченя Шуйбяна КНР прийняв славнозвісний антисецесійний закон, за яким Китай зберігає за собою право використати немирні засоби для збереження своєї територіальної цілісності, якщо Тайвань дійсно спробує відділитися.

Зараз Президентом Республіки Китай є Цай Інвень, яка також підтримує ідею офіційного проголошення незалежності Тайваню [5].

І хоча офіційно США не підтримують дипломатичні відносини з Китайською Республікою, між Тайбеєм та Вашингтоном існують доволі тісні стосунки. 1 січня 1979 США встановили дипломатичні відносини з КНР та розірвали їх з Тайванем. Відтоді офіційний американський уряд дотримується політики «одного Китаю», тобто визнають тільки уряд Пекіну. Проте для того, щоб мати змогу й надалі підтримувати відносини з урядом Республіки Китай, США прийняли «Акт про взаємини з Тайванем», в якому, зокрема, міститься обіцянка постачати оборонне озброєння [5].

Підтримка відносин із Тайванем відповідає інтересам США, оскільки не дає КНР повністю взяти під контроль Південнокитайське море та збільшити свій вплив у Тихоокеанському регіоні.

Чудовим прикладом підтримки Китайської Республіки з боку Сполучених Штатів стали навчання військових сил США в Тайванській протоці в 1996 році. Це була відповідь Президента Біла Клінтона на проведення китайських ракетних випробувань напередодні перших прямих виборів на Тайвані. Ці навчання стали наймасштабнішими для США навчаннями в Азії після завершення в'єтнамської війни [5].

Офіційну позицію Вашингтону можна охарактеризувати як політику «стратегічної невизначеності». Проте з приходом до влади адміністрації Джо Байдена, підтримка Тайваню значно посилилася. Так, зокрема, 46-й президент заявив, що США готові підтримувати Тайвань військово, якщо Китай вирішить повернути його силу [2]. У відповідь на запитання щодо захисту Тайваню, Президент Байден відповів, що США мають зобов'язання щодо цього [2].

Китай дуже обурений такою позицією США, та звинувачує їх у зростанні небезпеки в Тайванській протоці. Вони перекладають всі негативні наслідки, які можуть трапитися надалі зі спробами розв'язання конфлікту, саме на Сполучені Штати [7].

Велике занепокоєння у світової громадськості викликав візит Ненсі Пелосі до Тайваню 3 серпня 2022 року. Це був перший візит американського високопосадовця до Тайваню з 1997 року. Після прибуття до Тайваню жінка заявила, що візит американської делегації до Китайської Республіки свідчить про непохитну відданість Америки підтримці тайванської демократії та солідарність США з 23 мільйонами жителів Тайваню [12].

КНР була дуже обурена візитом Ненсі Пелосі. Там візит американки назвали серйозним порушення суверенітету та територіальної цілісності. У відповідь на візит КНР повідомила про проведення військових навчань в Південнокитайському

морі поблизу Тайваню, під час який здійснив випробування балістичних ракет над Тайбеєм. Китайські ЗМІ після завершення чотирьох денних навчань заявили, що тепер вони стануть регулярними [11]. В свою чергу Республіка Китай заявила, що ці навчання однозначно виглядали як своєрідна «репетиція» захоплення півострова. Загалом Тайвань зіткнувся з безпрецедентними провокаціями, включаючи запуски балістичних ракет над островом, повітряні та військово-морські операції через осьову лінію та на краю територіальних вод Тайваню, крім того обсяг кібератак, зріс 23 рази порівняно з попереднім щоденним рекордом» [14].

Дедалі більші демонстрації підтримки Тайваню з боку Сполучених Штатів і їх союзників переконали Пекін, що Тайбей може проголосити незалежність де-юре, незважаючи на те, що переважна більшість людей надає перевагу збереженню статус-кво. У цьому контексті Пекін вирішив використовувати військові засоби, окрім війни, наприклад навчання з бойовою стрільбою біля узбережжя, щоб стримати незалежність і потенційно підготуватися до немирного возз'єднання. КНР також використовував дипломатичні, економічні та інші інструменти для здійснення тиску

Кілька днів після цього візиту Китай випустив «Білу книгу», що стосується оборонної стратегії країни, яку він публікує що два роки. В окремому бюлетені, що отримала назву «Тайванське питання та об'єднання Китаю в нову епоху» міститься теза про невідворотне возз'єднання Китаю з його історичною територією. В документі зазначено, що КНР однозначно надає перевагу мирному возз'єднанню, але не виключає застосування «немирних засобів».

Зараз Тайвань продовжує зіштовхуватися зі зростаючою загрозою з боку КНР. Нещодавно, 8 листопада 2022 року відбулося певно загострення, оскільки тайванське оборонне відомство повідомило про наближення до острова двох десятків китайських військових літаків та чотирьох кораблів [8]. Але ескалація конфлікту не відбулася.

У довгостроковій перспективі військові навчання Пекіна можуть створити прецедент для посилення військової активності в Тайванській протоці. Продовження військових навчань може знизити чутливість Тайбею та Вашингтона до майбутніх провокацій і поступово послабити бажання Тайваню захищатися. Пекін може відправити літаки в територіальний повітряний простір Тайваню або вторгнутись у територіальні води Тайваню. Існує додатковий ризик, якщо Пекін надмірно відреагує на рішення США відновити свободу судноплавства в Тайванській протоці. КНР може використати це як привід для подальшої ескалації кризи, що потенційно може призвести до безпосереднього зіткнення [14].

Загалом варто зауважити, що сам візит відбувся у час великої напруженості між КНР та США: ця напруга зростала на тлі мовчазної підтримки Китаєм вторгнення Росії в Україну. Незважаючи на продовження дипломатії на вищому рівні, американсько-китайські відносини так і не змогли знайти спільну точку зору. Візит також відбувся в той час, коли Вашингтон і Пекін готуються до важливих внутрішньополітичних подій: у Китаї це 20-й партійний з'їзд Комуністичної партії, а у США проміжні вибори. Таким чином, внутрішній тиск як у Вашингтоні, так і в Пекіні тільки сприяє ескалації цього конфлікту [14].

Після поїздки Пелосі і Пекін, і Вашингтон боролися за контроль над нарративом про те, яка країна спровокувала кризу. Пекін неодноразово наголошував на високому ранзі Пелосі в політичній ієрархії США, намагаючись назвати її візит ескалаційним. Адміністрація Байдена, в свою чергу, стверджувала, що військові навчання Народно-визвольної армії (НВАК), включаючи відправку балістичних ракет малої дальності над Тайванем, були «сфабрикованою» кризою та надмірною реакцією Пекіна на звичайну делегацію Конгресу. Хоча обидві сторони стверджують, що їхні дії були зваженими та пропорційними, напруга продовжує зростати [13].

Зважаючи на серйозність конфлікту, не варто однозначно відкидати спробу військового захоплення з боку Китаю. Проте варто пам'ятати, що захоплення Тайваню буде доволі складним завданням, зважаючи на особливості його розташування. У випадку захоплення острова, постає проблема збереження контролю над цією територією, позаяк тайванці однозначно не підтримують Комуністичну владу Китаю. Окрім того, варто пам'ятати про ймовірні економічні наслідки для Китаю. Деякі науковці вважають, що ризики для китайської економіки у випадку вторгнення на Тайвань будуть занадто серйозними [2]. Зважаючи на особливості російсько-української війни та ефективність американської розвідки, навряд чи Китай зможе здійснити цю операцію раптово.

Голова тайванської розвідки Чен Мінтог вважає, що КНР вирішила відтермінувати ймовірне вторгнення, щонайменше до того моменту, коли Цай Інвень піде з посади Президента, що має статися у 2026 році. На таке рішення, зокрема, вплинули військові невдачі Росії у війні з Україною. Тайванська розвідка вважає, що на прикладі російсько-української війни, Китай зрозумів, що сприймати війну легковажно не варто, а отже до неї треба ретельно підготуватися.

Висновки. Отже, проблема приналежності острова Тайвань не є врегульованою. Цей конфлікт має давню історію та триває вже багато десятиліть та зачіпає геополітичні інтереси двох ключових акторів міжнародних відносин – КНР та США. По

суті, Тайвань є частиною Китаю, а Китай частиною Тайваню, але фактично це дві окремі держави зі своїми законами, населенням, устроєм. Зважаючи на значний військовий потенціал Китаю та підтримку Тайваню з боку США, цей конфлікт цілком ймовірно може призвести до військового протистояння.

Візит Ненсі Пелосі, який однозначно продемонстрував підтримку Тайваню з боку США, загострив і без того складну ситуацію. Наразі важко передбачити, тим закінчиться цей конфлікт. Проте на нашу думку, найближчим часом ескалація конфлікту не відбудеться, зважаючи на війну в Україні, в яку втягнені США, та не готовність Китаю дійсно розпочати активні бойові дії проти Тайваню, поки там посаду президента обіймає Цай Інвень. Однозначно можна зробити висновок, що проблема Тайваню ще більше загострила і без того складні відносини між США та Китаєм. І тут варто зауважити, що жодна сторона не вживає політичних кроків, необхідних для подолання кризи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Байден пообіцяв захистити Тайвань від Китаю. *BBC News*. 2021. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-59013989>
2. Білак П. П. Проблеми представництва Тайваню в міжнародних організаціях. *Наукові записки*. 2006. Т. 57. С. 65–70.
3. Браун Д. Китай і Тайвань: просте пояснення суті конфлікту. *BBC News*. 2022. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-62396120>
4. Бучин М. А., Тиндук У. М. Проблема Тайваню та перспективи її врегулювання у контексті російсько-української війни. *Регіональні студії*. 2022. №29. С. 39-43.
5. Дужа І. А. Еволюція політики США в Азійсько-Тихоокеанському регіоні: монографія. Біла Церква: ДНВЗ «БНАУ», 2018. 198 с.
6. Запороженко М. Асатуров С. Тайвань – частина Китаю чи Китай «частинка» Тайваню? *Збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції студентів та молодих вчених*. 2021. С. 58-60.
7. Китай і Тайвань: витоки протистояння. *BBC News*. 2019. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-46740156>
8. Країни, які визнають Тайвань. *History hub*. URL: <https://uk.history-hub.com/krayini-yaki-viznayut-taivan>
9. Панфілович О. Китай випустив бюлетень, в якому заявив про неминучість возз'єднання з Тайванем — навіть через силовий сценарій. *BBC News*. 2022. URL: <https://babel.ua/news/82741-kitay-vipustiv-byuleten-v-yakomu-zayaviv-pro-neminuchist-vozz-vednannya-z-tayvanem-navit-cherez-siloviy-scenariy>
10. Прищепя Я. Тайвань заявив про наближення кораблів та літаків КНР. *Суспільне: новини*. 2022. URL: <https://susplne.media/312422-tajvan-zaaviv-pro-nablizenna-korabliv-ta-litakiv-krnr/>
11. Сі Цзиньпін не виключив застосування сили для повернення Тайваню. *BBC News*. 2019. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-46738695>

12. Таран М. А. Проблема політичного об'єднання КНР з Тайванем та зовнішня політика США. Східний Світ: The World Of The Orient. 2004. № 1. С. 121–131.

13. Шеремет А. Китай після чотириденних маневрів навколо Тайваню розпочав нові військові навчання — і обіцяє зробити їх «регулярними». *Бабель*. 2022. URL: <https://babel.ua/news/82616-kitay-pislya-chotiridennih-manevriv-navkolo-tayvanyu-rozpchav-noviy-viyskovi-navchannya-i-obicyaye-zrobiti-jih-regulyarnimi>

14. Шеремет Ангеліна. Літак із Ненсі Пелосі в аеропорту Тайваню. *BBC News*. 2022. URL: <https://babel.ua/news/82379-litak-iz-nensi-pelosi-siv-v-aeroportu-tayvanyu>

15. Blanchette J., Edel C., Johnstone C. B., Kennedy S., Cha V., Kim E., Poling G. B. Speaker Pelosi's Taiwan Visit: Implications for the Indo-Pacific. *Center for strategic international studies*. 2022. URL: <https://www.csis.org/analysis/speaker-pelosis-taiwan-visit-implications-indo-pacific>

16. Haenle P., Sher N. How Pelosi's Taiwan Visit Has Set a New Status Quo for U.S-China Tensions. *Carnegie: endowment for international peace*. 2022. URL: <https://carnegieendowment.org/2022/08/17/how-pelosi-s-taiwan-visit-has-set-new-status-quo-for-u.s-china-tensions-pub-87696>

17. What's behind China-Taiwan tensions? *BBC News*. 2022. URL: <https://www.bbc.com/news/world-asia-34729538>

REFERENCES:

1. Bayden poobitsyav zakhystyty Tayvan' vid Kytayu (2021) [Biden promised to protect Taiwan from China]. *BBC News* (electronic magazine). Retrieved from: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-59013989>

2. Bilak P. P. (2006) Problemy predstavnytstva Tayvanyu v mizhnarodnykh orhanizatsiyakh [Problems of representation of Taiwan in international organizations]. *Naukovi zapysky*, vol. 57, pp. 65-70.

3. Braun D. (2022) Kytay i Tayvan': proste poyasnennya suti konfliktu. [China and Taiwan: a simple explanation of the essence of the conflict]. *BBC News*. (electronic magazine). Retrieved from: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-62396120>

4. Buchyn M.A., Tynduk U.M. (2022) The problem of Taiwan and prospects for its settlement in the context of the Russian-Ukrainian war. [The problem of Taiwan and prospects for its settlement in the context of the Russian-Ukrainian war]. *Rehional'ni studiyi*. no. 29., pp. 39-43.

5. Duzha I. A. (2018) Evolyutsiya polityky SSHA v Aziys'ko-Tykhookeans'komu rehioni: monohrafiya [The Evolution of US Policy in the Asia-Pacific Region: A Monograph]. Bila Tserkva: DNVZ «BNAU». (in Ukrainian)

6. Zaporozhenko M. (2021) Asaturov S. Tayvan' – chastyna Kytayu chy Kytay «chastynka» Tayvanyu? [Is Taiwan a part of China or is China a "part" of Taiwan?] *Zbirnyk materialiv III Mizhnarodnoyi naukovoyi konferentsiyi studentiv ta molodykh vchenykh (Ukraine, Vinnytsa, April 23, 2021)* (eds. Boginska I. V., Lytvynenko R. O., Panina I. G., Popov V. Yu., Prykhnenko M. I., Pyatnytskova I. V., Temirov Yu. T., Temirova N. R.), Vinnytsa, pp. 58-60.

7. Kytay i Tayvan': vytoky protystoyannya (2019) [China and Taiwan: the origins of the confrontation]. *BBC News*. (electronic magazine). Retrieved from: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-46740156>

8. Krayiny, yaki vyznayut' Tayvan'. [Countries that recognize Taiwan]. *History hub*. Retrieved from: <https://uk.history-hub.com/krayini-yaki-viznayut-taiwan>

9. Panfilovych O. (2022) Kytay vypustyv byuleten', v yakomu zayavyv pro nemynuchist' vozz'yednannya z Tayvanem — navit' cherez sylovyv stsenariy [China issued a bulletin in which it declared the inevitability of reunification with Taiwan - even through a force scenario]. *Babel*. (electronic magazine). Retrieved from: <https://babel.ua/news/82741-kitay-vipustiv-byuleten-v-yakomu-zayaviv-pro-neminuchist-vozz-yednannya-z-tayvanem-navit-cherez-siloviy-scenariy>

10. Pryshchepa Y. (2022) Tayvan' zayavyv pro nablyzhennya korabliv ta litakiv KNR [Taiwan announced the approach of ships and aircraft of the People's Republic of China]. *Suspil'ne: novyny* (electronic magazine). Retrieved from: <https://suspilne.media/312422-tajvan-zaaviv-pro-nablizenna-korabliv-ta-litakiv-krnr/>

11. Si Tszyn'pin ne vyklychuv zastosuvannya syly dlya povernennya Tayvanyu (2019) [Xi Jinping has not ruled out the use of force to return Taiwan]. *BBC* (electronic magazine). Retrieved from: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-46738695>

12. Taran M . A. (2004) Problema politychnoho ob'yednannya KNR z Tayvanem ta zovnishnya polityka SSHA [The problem of the political unification of the PRC with Taiwan and the foreign policy of the United States]. *Skhidnyy Svit: Svit Skhodu*. no. 1., pp. 121–131.

13. Sheremet A. (2022) Kytay pislya chotyrydennykh manevriv navkolo Tayvanyu rozpchav novi viys'kovi navchannya — i obitsyaye zrobyty yikh «rehulyarnymy» [After four days of maneuvers around Taiwan, China has started new military exercises — and promises to make them «regular»]. *Babel'* (electronic magazine). Retrieved from: <https://babel.ua/news/82616-kitay-pislya-chotiridennih-manevriv-navkolo-tayvanyu-rozpchav-noviy-viyskovi-navchannya-i-obicyaye-zrobiti-jih-regulyarnimi>

14. Sheremet A. (2022). Litak iz Nensi Pelosi siv v aeroportu Tayvanyu [The plane with Nancy Pelosi landed at the airport in Taiwan] *BBC News* (electronic magazine). Retrieved from: (electronic magazine). Retrieved from: <https://babel.ua/news/82379-litak-iz-nensi-pelosi-siv-v-aeroportu-tayvanyu>

15. Blanchette J., Edel C., Johnstone C. B., Kennedy S., Cha V., Kim E., Poling G. B. (2022) Speaker Pelosi's Taiwan Visit: Implications for the Indo-Pacific. *Center for strategic international studies*. Retrieved from: <https://www.csis.org/analysis/speaker-pelosis-taiwan-visit-implications-indo-pacific>

16. Haenle P., Sher N. (2022) How Pelosi's Taiwan Visit Has Set a New Status Quo for U.S-China Tensions. *Carnegie: endowment for international peace*. Retrieved from: <https://carnegieendowment.org/2022/08/17/how-pelosi-s-taiwan-visit-has-set-new-status-quo-for-u.s-china-tensions-pub-87696>

17. What's behind China-Taiwan tensions? (2022). *BBC News*. (electronic magazine). Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/world-asia-34729538>

Taiwan's special position in the international arena and its role in the opposition of the USA and China

Zavada Yaryna Ihorivna

PhD in Political Science,
Assistant at the Department of Political
Science and International Relations
Lviv Polytechnic National University
Stepan Bandera str., 12, Lviv, Ukraine
ORCID: 0000-0001-6094-5397

Danchuk Halyna Dmytrivna

4th year Student
Lviv Polytechnic National University
Stepan Bandera str., 12, Lviv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-4827-5663

The confrontation between the two global leaders - the US and China - is growing under the influence of the crisis in the Taiwan Strait. Taiwan (officially the Republic of China) is an island that does not have a de jure defined status, although de facto it is a separate independent country. Disputes regarding the ownership of the island have been going on for more than half a century, but recently the question of the status of Taiwan has again become extremely relevant. Both China and the US have their own interests in resolving the issue of Taiwan's ownership, which could lead to a very powerful military conflict. The US seeks to preserve the islands of independence in order to weaken China's influence in the region, while China, on the contrary, seeks to annex the island at any cost. Considering the fact that both countries have great influence on the world community, powerful armed forces and nuclear capabilities, and also compete for leadership on the international stage, their confrontation can be extremely dangerous. Considering the escalation of the conflict due to the visit of the American Nancy Pelosi to Taiwan in 2022, this problem becomes especially urgent. The work examines the origins and peculiarities of the Taiwan problem, the prospects for the development of this conflict in the near future, and its impact on the system of international relations.

The positions of the USA and China regarding the probable declaration of independence of Taiwan, which clearly contradict each other, are analyzed. Considering that Taiwan is a sticking point for these two global countries, relations between the two have deteriorated significantly in the past few years, especially since Nancy Pelosi's visit. The position of the island itself regarding the probable acquisition of independence is also clarified. As a result of research, the likelihood of conflict escalation, including the deployment of active military operations, has been clarified. The statements of key American and Chinese officials regarding the probable conduct of active hostilities for the island's ownership, as well as Taiwan's actual ability to defend itself, are considered. The latest provocations by China, which could lead to escalation, were also considered.

Key words: Taiwan, PRC, USA, Asia-Pacific region, international security.